

Кафедра сценічної мови

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна

Музично-драматичне амплуа актора.

Освітній рівень	I, освітньо-професійний
Ступінь освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Акторське мистецтво драматичного театру», «Акторське мистецтво театру ляльок»).
Статус	Вибірковий

Курс	
Семестр	1 семестр
ECTS	
Аудиторних годин	16
Лекції	8
Семінари	2
Самостійна робота	20
Всього годин	46
Семестровий Контроль	Залік, Іспит

Інформація про викладача

ПІБ, посада	Німенська Жанна Валентинівна, старший викладач
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0002-4413-1876
E-mail	j.nimenska@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Підготовка бакалаврів покликана ознайомити з історією виникнення музичного професійного театру, встановити взаємозв'язок між століттями, сформувані у студентів-акторів уявлення про найважливіші закономірності музики та театру в контексті світової культури.

Силабус навчальної вибіркової дисципліни «Музично-драматичне амплуа актора» складено відповідно до освітньо-кваліфікаційної програми підготовки бакалаврів та відповідно навчальному плану, згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, якими повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики.

Мета курсу – узагальнення, послідовне формування студентами-акторами закономірностей розвитку театру від епохи Бароко до сучасного мюзиклу, усвідомлення специфічних рис різноманітних напрямків в історії музично-драматичного театру.

Навчально-методичні завдання курсу зумовлені розкриттям основної мети курсу: надати студентам-акторам знання з історії музично-драматичного мистецтва, збагатити свою фантазію, сформувані уявлення про можливості власного вокального амплуа на театральному ґрунті.

Інтегральна компетентність

ІК. Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі театральномузичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики та театру, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування загальних та спеціальних **компетентностей**, зокрема:

ЗК1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК2. Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **спеціальних (фахових) компетентностей**:

СК2. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

- СК11.** Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК12.** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК13.** Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК16.** Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.
- СК17.** Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології музикознавчої, театральної, виконавської, педагогічної діяльності.
- СК18.** Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві театрознавстві та театрольно-музичній педагогіці.

Програмні результати навчання

- ПРН3.** Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.
- ПРН4.** Аналізувати театральні-музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.
- ПРН6.** Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі театральні-музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати і аргументувати власну позицію.
- ПРН7.** Володіти методами опрацювання театральні-музикознавчої літератури, узагальнення та аналізу театральні-музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.
- ПРН8.** Демонструвати театральні-музично-аналітичні навички під час створення виконавських, театральні-музикознавчих інтерпретацій.
- ПРН12.** Володіти термінологією театральні-музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
- ПРН13.** Уміти здійснювати педагогічну діяльність.
- ПРН15.** Демонструвати театральні-музично-теоретичні, культурно-історичні знання з театральні-музичного мистецтва.
- ПРН17.** Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей театральні-музичних стилів різних епох.

У результаті вивчення дисципліни «Музично-драматичне амплуа актора» здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- Історико-культурологічне обґрунтування сутності музично-драматичного виконавства в контексті розвитку мистецтва від Бароко до сучасності;
- Особливості музично-драматичного театру ХІХ-ХХ ст. в Україні;
- Сучасний стан театральні-музичного виконавства та вимоги до

- майбутніх акторів-співаків;
- Спів мовою оригіналу як необхідна складова створення адекватного вокально-сценічного образу;
- Специфіку вокальної мови: спільне та різне у вокальної та сценічної орфоєпії;
- історію театрального-музичного виконавства, особливості найбільш значних театрального-музичних виконавських стилів,
- вокальних шкіл (італійської, французької, німецької, англійської, української);
- мистецтво видатних представників театрального-музичного виконавства різних країн і епох;
- можливості власного вокального амплуа на театральному ґрунті;

Уміти:

- аналізувати сучасний стан музично-театрального виконавства та орієнтуватися у вимогах до сучасних акторів-співаків;
- охарактеризувати особливості та складові виконавства іншомовної вокальної музики;
- аналізувати особливості вокальної мови, що базується на «нормах» літературної мови, але має особливості у вокальній орфоєпії;
- застосовувати на практиці порівняльну методику співу іноземними мовами, педагогічні методи для розв'язання різноманітних професійних завдань;
- користуватися довідковою та методичною літературою;
- виявляти особливості різних мов, що визначають національну своєрідність музично-драматичного твору, виразність та адекватність створення вокально-сценічного образу;
- застосувати отримані знання для підвищення культури співу іноземними мовами і культури співу взагалі.

В результаті вивчення дисципліни «Музично-драматичне амплуа актора» здобувач повинен **мати навички:**

- пошуку та аналізу інформації з різних джерел щодо театрального-музичного виконавства;
- вивчення та накопичення досвіду провідних виконавців, що використовуються фахівцями з різних країн на практиці;
- використання у своїй виконавській практиці основних принципів порівняльної методики акторського співу іноземними мовами;
- професійно та з повагою підходити до виконання іншомовних вокальних творів, ураховуючи на її національну специфіку;
- втілювати у співі основні «норми» театрального-вокальної вимови;
- організації самостійної роботи;
- здійснювати інтерпретаційний відбір, формуючи драматично-

музичний смак, критичне ставлення, оцінні судження.

Перелік тем

Тема 1. Вокальне-театральне мистецтво як синтез слова і музики. Історичний екскурс виникнення театру в епоху Середньовіччя та Бароко.

Тема 2. Створення вокальних шкіл Європи та їх специфіка

Тема 3. Музично-поетична та виконавська творчість в епоху України-Русі.

Тема 4. Особливості музично-драматичного театру в ХІХ-ХХ ст. в Україні

Тема 5. Проблеми виконання творів зарубіжних та українських композиторів для акторів. Спів як акторське амплуа мовою оригіналу та у перекладі.

Тема 6. Сучасні візії молодого Актора-співака. Особливості у співі мовою оригіналу у сучасному мюзиклі.

Тема 7. Методико-практичний семінар

Тема 8. Підсумковий контроль засвоєних знань у формі заліку.

Форми та технології навчання

Лекційне навчання, семінарські заняття, самостійна робота, реферати, презентації.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber, Googlemeet, WeChat тощо.

Система оцінювання

оцінювання: національна та ECTS

Сума балів діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за	
		Для іспиту	для заліку
90–100	A	Відмінно	зараховано
82–89	B	Добре	
74–81	C		
64–73	D		
60–63	E	задовільно	
35–59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного заліку
0–34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студентів.

90–100–А—відмінно, вільно володіє фактичним матеріалом з питання, вміє визначити причинно-наслідкові зв'язки історичних фактів і культурних явищ, логічно і грамотно, з використанням професійної термінології обґрунтовує свою точку зору. Даючи відповідь на питання, він методологічно переконливо його вибудовує, правильно користується термінологією, оцінює історико-стильовий контекст.

Володіє теоретичними знаннями навчального курсу, методологією співу іноземними мовами та практичними навичками співу іноземними мовами. Володіє порівняльною фонетикою німецької, англійської, італійської мов з урахуванням національної специфіки.

Виконує завдання для самостійного вивчення.

82–89–В—добре, відповідав самостійно, без запитань викладача; може бути одна-дві неточності при висвітленні другорядних питань або в випадках, коли студент легко виправив їх після зауваження викладача. Володіє теоретичними знаннями навчального курсу, методологією співу іноземними мовами та практичними навичками співу іноземними мовами, володіє порівняльною фонетикою німецької, англійської, італійської мов. матеріалом з поставленого питання, знає факти, вміє правильно зробити висновки, але допускає окремі помилки або неточності, недостатньо логічно доводить свою точку зору. Також дана оцінка виставляється в разі, якщо студент утруднюється дати повну, вичерпну відповідь на одне із запитань білета або додаткове питання.

74–81–С—добре у викладі допущено невеликі прогалини, які не змінили зміст відповіді; один - два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача. При перевірці виявлено певний рівень володіння методологією та практичними навичками співу іноземними мовами. Володіє порівняльною фонетикою німецької, англійської, італійської мов. Вміє застосовувати теоретико-практичні знання на практиці. Виконує завдання для самостійного вивчення матеріалу.

64–73–D—задовільно неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання й продемонстровані вміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу. Виконує стандартні практичні завдання з незначними помилками, які в змозі виправити та усвідомити за допомогою педагога. В цілому виконує завдання, рекомендовані для самостійного вивчення.

60–63–E—задовільно. Студент допускає серйозні помилки при відповіді, плутається в термінології, не знає методологічних основ вокального виконавства. Ця оцінка виставляється в разі, коли студент не може задовільно відповісти на жодне питання білета.

35–59–FX—незадовільно (з можливістю повторного складання) не розкрито основний зміст навчального матеріалу. Наявність безсистемних, уривчастих знань, пов'язаних з поставленими перед ним питаннями, безпорадність при відповіді на додаткові або навідні запитання, студент не володіє професійною термінологією. Виконує стандартні практичні завдання з грубими помилками. Виконує тільки окремі завдання, що рекомендовані для самостійного вивчення.

0–34–F—незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

виявлено незнання студентом більшою або найбільш важливою частини навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії, невміння впроваджувати теоретичні знання до практики.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Робота в курсі відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені

І. П. Котляревського про академічну доброчесність»

<http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat1%8C.pdf>

та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського»

<http://num.kharkiv.ua/share/docs/normat/%96.pdf>).

Рекомендована література

1. Борис Гмиря. Погляд з ХХІ ст. Науковий вісник, випуск 39. – Київ: 2006.
2. Вокальне мистецтво історія, сучасність, перспективи. Івано-Франківськ: ДВНЗ Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника., 2015.
3. Виконавські школи України, Кафедра сольного співу НМАУ ім. П. І. Чайковського (1971-2001) Київ.: НМАУ. 2002
4. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва. Київ, НМАУ, 1997-2001.
5. Говорухина Н. О. Тамара Яковлевна Веске. – Харків: 2007.
6. Карась Г. Музична культура української діаспори у світовому часопросторі ХХ століття. Івано-Франківськ: Тіповіт, 2012. 1164 с.
7. Клапчук С. М., Білик Б. І. Історія української та зарубіжної культури: навч. посібник. Київ: Знання-Прес. 2007. 358 с.
8. Костюк Є.Б. Популярні напрями та жанри ХХ століття: джаз, мюзикл, рок-музика, рок-опера [уч. допомога] / Є.Б. Костюк. - СПб.: Вид-во СПб Г

9. Мадишева Т. П. Співак і мова. Культура співу мовою оригіналу: теорія та практика: навч. посібник Харків: ШТРИХ, 2002. 160 с.
10. Манько С.Б. Мюзикл і рок-опера в українському соціокультурному просторі / С.Б. Манько // Культура України: зб. наук. пр. / за ред. В.М. Шейка; Харків. держ. акад. культури. – Харків, 2012. – Вип. 39. – С. 268–276
11. Пітер Брук: Жодних секретів. Думки про акторську майстерність и театр. Переклад з англ. Львів: 2005.
12. Самін Д. К. 100 великих вокалістів. – «Вече» , 2003.
13. Сидоренко В. Нариси з історії театрального мистецтва України ХХ ст., «Інтертехнологія» , Київ., 2006.
14. Українська музична література від найдавніших часів до початку ХІХ ст., ч. 1 СМП «Астон» ., Тернопіль, 2000.